

УДК 101:373.66

Володимир ВЛАСОВ

КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ ТА ГЕНЕЗА ЇЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ МОДЕЛІ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ГЛОБАЛІСТИКИ

Розглянуті питання теоретико-прикладної моделі нової інтегративної глобальної парадигми соціальної філософії освіти в умовах глобалізації. Найбільш виразною ознакою прийдешньої епохи є стрімке наростання процесів світової глобалізації. Тому також підкреслюється, що будь-яка громадянська інституційна, освітньо-виховна модель, як і наукове дослідження, є за визначенням міжнародними в умовах сучасної глобалізованої суспільної системи. Питання, пов'язані з управлінням освітою і суспільним вихованням в даний час знаходяться в центрі уваги не лише вітчизняної, а й світової громадськості. Водночас ці моделі і програми не мають бути відірвані ані від індивідуально-колективної системи моральних і соціальних цінностей, теоретико-прикладного навчання, ані від подальшого застосування набутих цінностей, норм і навичок в повсякденному житті, науці чи на виробництві, у сфері усіх соціальних інститутів. Соціальна філософія освіти і виховання є, у цьому випадку, з одного боку, частиною соціально-філософської і педагогічної науки, а з іншого – надає можливість зрозуміти приховану сутність певних вирішальних тенденцій в соціумі, освіті, вихованні і державі в глобальному контексті світових суспільних трансформацій, сучасної економіки і політики.

Ключові слова: глобалізація, філософія, освіта, менеджмент, цивілізація, глобалізм, постімперіалізм, культура, транснаціоналізація, інформація, демократія.

У сучасній концепції «соціальної філософії освіти» досліджуються перспективи формування інтегрованої соціально-гуманістичної системи філософії, освіти, менеджменту, суспільного виховання і формування інтелектуальної особистості в контексті розвитку інститутів громадянського суспільства, демократичної суспільно орієнтованої освіти і управлінської практики у світі в умовах глобалізаційних процесів (що є вагомим для розвитку соціуму та освіти України на сучасному її етапі). Аналізується мо-

дернізація соціального та економіко-політичного розвитку і потенціал антропологічно-психологічної структури людини в ціннісно-нормативному вимірі сучасного глобалізованого суспільства світу, реформаційні стратегії в соціумі, освіті і менеджменті, їхня глобалізація та процеси інституалізації і перспективи гуманізації систем освіти, управління, виховання.

Концепція бере свій початок ще з 1970-80-х рр. у соціально-критичних дослідженнях П.Фрейре, Г.Маркузе, Ч.Рейча, І.Ілліча, Д.Деві, Р. Пребїша, К.Ліча, Р.Ліктмена, Р.Якобі та інш. (див., зокрема: Marcuse H. Über den affirmativen Charakter der Kultur; Marcuse H. Versuch über die Befreiung; Marcuse H. Das Ende der Utopie; Marcuse H. Kritik der reinen Toleranz; Freire P. Pedagogy of Freedom: Ethics, Democracy, and Civic Courage (Critical Perspectives); Illich I. Une société sans école: Trad. de l'angl; Illich I. Geuder; Leech K. Youthquake: The Growth of a Counter-Culture; Dewey J. Démocratie et l'éducation; Reich Ch. The Greening of Society).

Використовуються також деякі нароби Ж.Дельоза, Ф.Гваттарі, М.Фуко, Ж.Лакана (зокрема, представлених у працях – Deleuze G., Guattari F. L'Anti-Oedipe; Foucault M. Discipline and Panisch: Biath of the Prison, Lacan J. Intervention sur le transfert, Lacan J. Subversion du sujet et dialectique du desire dans L'inconscient freudien).

Методологічні принципи в дослідженнях даного напрямку спираються на критичну теорію соціальних досліджень та сформовану на її основі соціальну філософію глобалістики, зокрема, в концепціях «соціальної деліберативності», «суспільної субсидіарності», лібертарного комунітаризму, згідно якої суб'єкт та об'єкт є взаємодіючими факторами в середовищі сукупності усієї суспільної практики на інституційному рівні даного етапу її історичного розвитку [8;9;10;11;12;13;14;15].

Зараз цей міждисциплінарний напрям очолюють філософи, політологи, економісти, культурологи Д.Келлнер, Р.Ліктмен, Р.Якобі, Р.Курц, Д.Купер, А.Яппе, І.Бенджамін, М.Хардт, О.Лафонтен, А.Бадью, М.Дебез, Г.Мьєрі, С.Жижек, П.Орбан, М.Букчин, П.Кокшотт, А.Котрелл, Р.Даннеман, Р.Штольц, Е.Логоф, С.Міллер та інш. (див.зокрема: Benjamin I. The Oedipal Riddle: Authority, Autonomy and the New Narcissism; Cooper D. Psychiatry and Anti-Psychiatry; Orban P. Sozialisation und Emanzipation des Volkes. Kritik der erzieherischen Erkenntnis; Jacoby R. Social Amnesia: A Critic of Conformist Psychology; Jacoby R. The Politics of Narcissism; Badiou A. CIRCONSTANCES 4. Est-il Le Nom; Jappe A. Die Abenteuer der Ware; Debes M., Miaret G. Traitif des sciences pädagogiques; Lichtman R. The Production of Desire: The Integration of Psychoanalysis in to Marxist Theory; Bookchin M. Hierarchie und Herrschaft; Kellner D. Critical Theory, Marxism, and Modernity; Kellner D. Marcuse's Challenge to Education; Kurz R. Kollaps der Modernisierung: vom Zusammenbruch des Kasernensozialismus zur Krise

der Weltökonomie; Kockshott P.W., Kotrell A. Alternativen aus dem Rechner; Dannemann R. Das Prinzip Verdinglichung; Žižek S. The Ticklish Subject; Žižek S. Psychoanalysis and post-marxism; Kellner D. Technological Revolution, Multiple Literacies, and the Restructuring of Education; Kellner D. Critical Theory, Marxism, and Modernity).

Вони прагнуть розширити існуючі уявлення теорії і практики освіти і соціальної філософії, менеджменту про здобутки і проблеми процесів глобалізації, інституалізації громадянського суспільства, їхньої ролі для суспільного буття та соціального пізнання в контексті соціального просвітництва та аналізу явищ освіти, виховання, навчання. Соціальна філософія, філософія освіти, глобалістика і менеджмент розглядаються в «*соціальній філософії освіти*» як базис світоглядних основ інституційно-громадянського процесу; освітній процес постає у цьому контексті як об'єкт управлінського і соціально-філософського аналізу. В цій концепції здійснюється аналіз соціальних, світоглядних та управлінських аспектів в моделях і методології сучасної філософії освіти і менеджменту освітньо-виховних процесів. Відзначається, що серед існуючих умов і передумов успішного формування і функціонування систем освіти і соціального виховання та ефективних моделей багаторівневого менеджменту необхідним є наявність розвинутого громадянського суспільства. Громадянське суспільство відрізняється від суспільства загалом тим, що залучає громадян до самоуправління, колективних дій в суспільній, ідейно-ціннісній та політико-правовій сферах для формування і вираження своїх інтересів, ідей, обміну інформацією, досягнення спільної мети, висування вимог до держави і відповідальності офіційних осіб [3, 21]. Воно постає посередником між приватною сферою життя людей та державою і об'єднує величезне розмаїття формальних і неформальних організацій лише внаслідок розвитку освітньо-виховної сфери і цілеспрямованого суспільно-ціннісного просвітництва. Становлення такого суспільства пов'язане з відповідним етапом розвитку соціуму, людства, держави та певної системи освіти і виховання.

Саме тому дослідники, які належать до даної світоглядної школи, аналізують основні тенденції розвитку досліджень інституалізації громадянського суспільства, освіти і виховання в контексті глобальної гуманітаризації світоглядних засад, цінностей і моделей менеджменту та форм/рівнів самоуправління. Система якісної освіти, ефективного суспільного виховання різних рівнів обов'язково має передбачати водночас й ефективну систему соціального управління, запорукою існування якої, є в свою чергу, розвинене інституалізоване громадянське суспільство, що потребує і формування не тільки правової держави як своєї передумови, а й цілком нової концепції навчання, ґрунтованої на соціально-філософській моделі філософії освіти [4, 17]. Разом з тим, тільки розвинута, стабільна демократична

система освіти і суспільного виховання уможливує утворення ефективних інститутів громадянського суспільства, правової держави, є основою стабільного демократичного устрою й авторитетної влади.

У цій концепції й досліджується соціально-філософський аспект (перш за все – поки що, в основному, західних) взаємозв'язку глобального розвитку і соціальної філософії освіти, суспільного управління вихованням і освітою, концепцій менеджменту і самоуправління, як галузі інтегрованих освітньо-філософських і соціально-управлінських знань в контексті глобалізації і розвитку інститутів світового громадянського суспільства. Здійснюється аналіз і класифікація соціальної сутності існуючих шкіл і напрямів соціально-філософських концепцій освіти і виховання, управління і самоуправління, розкриваються ідейні суперечності та інтегративні зв'язки між ними в контексті глобалізації та громадянської інституалізації.

На жаль, у науковому середовищі України, дана дослідницька школа поки що представлена поки що лише однією (хоча й концептуальною та інтегративною) моделлю [Див.:1]. Маємо надію, що подальші розвідки української соціальної та освітньої філософії більш широко долучаться до даного вагомому світовому науковому напрямку.

Чи можлива Істина і реалізація проекту Просвітництва сьогодні, зокрема і у сферах філософії та освіти? Іншими словами, чи здатний суб'єкт промовляти і, головне, діяти у наш час «кінця метанаративів» з позиції Істини, яка не була б лише дискурсивним ефектом? Наприклад, сучасний соціальний філософ Ален Бадью вважає, що так, що і робить його один із найбільших філософів сучасності. А. Бадью є автором, який подав граничне формулювання такої соціально-філософської та освітньо-просвітницької критики. Він заслуговує на особливу увагу перш за все тому, що його «пост-марксизм» не має нічого спільного з модним деконструктивістським відкиданням позірною марксистського «есенціалізму»; навпаки, його унікальність як раз і полягає у радикальній відмові від деконструктивістської докси як нової форми псевдо-думки, як сучасної версії софізму.

Уся теоретична соціальна та філософсько-освітня споруда Бадью, як на це вказує назва його головної праці, ґрунтується на розриві між Буттям та Подією (*L'être et l'événement*). «Буття» позначає позитивний онтологічний порядок, доступний Знанню, нескінченну множину наявного в нашому досвіді, що може бути категоризована щодо роду та виду з огляду на свої якості. З самого споду, як і годиться, знаходиться *чиста множина*, все ще не структурована символічно множина досвіду, те, що дано; ця множина не є множиною Одиниць, оскільки лічба все ще не відбулася. Те, що Бадью називає «*ситуацією*», є будь-якою специфічною послідовною множиною (наприклад суспільство, освіта, наука, мистецтво): ситуація структурована, і саме її структура дозволяє нам «порахувати»

її як «Однину» [7,24-25]. Тут, однак, з'являються перші тріщини в онтологічній споруді Буття: аби ми мали змогу «порахувати» її як «Однину», повинно спрацювати *подвоєння* (*reduplicatio*) ситуації, і це подвоєння передує символізації (символічному вписуванню), тобто, аби ситуацію можна було «порахувати як Однину», її структура повинна завжди вже включати метаструктуру, яка визначає її як Однину (позначена структура ситуації повинна бути подвоєною у символічній мережі позначників). Коли ситуація таким чином «порахована як Однина», ідентифікована її символічною структурою, ми маємо «стан ситуації» (Бадью використовує тут двозначність терміну «*state*» – «*state of things*» (*стан речей*) versus «*State*» (*Держава*) у політичному сенсі; не існує «стану суспільства» без «Держави», в якій структура суспільства репрезентована/продубльована). Таке символічне подвоєння уже включає мінімальну діалектику Порожнечі та Надлишку: чиста множина Буття все ще не є множиною Один, оскільки, як ми щойно побачили, аби бути Одною, чиста множина має бути «порахованою як Однина»; з точки зору стану ситуації передуюча їй множина може видаватися лише як ніщо, так що ніщо є «справжнім ім'ям Буття як Буття» до його символізації. «Порожнеча» була центральною категорією онтології починаючи від демокрітового атомізму: «атоми» є нічим іншим як конфігураціями Порожнечі. «Надлишок» співвідносний з цією Порожнечею набирає двох форм. З одного боку, кожен стан речей включає принаймні один надлишковий елемент, який, хоча й чітко приналежний ситуації, однак не «врахований» нею, не включений у неї належним чином (наприклад, «не інтегрована» чернь у суспільній ситуації): цей елемент наявний, але не представлений (*presented, but not re-presented*). З іншого боку, існує надлишок ре-презентації (*re-presentation*) над наявністю (*presentation*): чинник, який уможливорює перехід від ситуації до її стану (наприклад, держава у суспільстві, освіта у навчанні) є завжди надлишковим по відношенню до того, що він структурує. На відміну від неможливої ліберальної мрії про державу, поставлену виключно на службу громадянському суспільству, державна влада є за необхідністю «надлишковою», тобто вона ніколи просто і прозора не репрезентує суспільство, а діє як насильницьке вторгнення в те, що вона репрезентує.

Такою, отже, є структура Буття. Втім, час від часу у цілком випадковий, не передбачуваний спосіб, поза засягом Знання Буття, відбувається *Подія*, яка належить до цілком відмінного виміру – а саме, не-Буття.

Можна чітко зрозуміти різницю, яка відділяє «*Істину*» Бадью від деконструктивістського поняття «*множинності істин*» (або, радше, «*ефектив істини*»); для Бадью істина є випадковою, залежачи від конкретної суспільно-історичної ситуації, чиєю істиною вона є. Однак, у кожній конкретній та випадковій суспільно-історичній ситуації існує тільки одна Іс-

тина, яка, проявившись один раз, функціонує як мірило себе та фальшивості того поля, проти якого вона повстає. Одне з головних тверджень Бадью полягає в тому, що *чиста множинність* позбавлена гідності як належний об'єкт думки. Суб'єкта визначає його відданість Події: прослідковуючи Подію, суб'єкт настирливо відшукує в ситуації її сліди [15,132]. Отже, «суб'єкт» для Бадью є скінченною та випадковою з'явою: Істина не лише не «суб'єктивна», в сенсі підпорядкованості примхам суб'єкта, але й сам суб'єкт «служить Істині», котра перевершує його; оскільки він ніколи не є вповні адекватним нескінченному порядку Істини, суб'єкт завжди змушений діяти в межах скінченної множини ситуації, в якій він розрізняє знаки Істини.

Тут недвозначно і радикально опонується постмодерним анти-платонівським випадкам, чия базова догма проголошує, що ера, коли все ще було можливо обґрунтувати будь-який (розумовий, освітній, суспільний, політичний тощо) рух безпосереднім зверненням до певної вічної метафізичної або трансцендентної істини, давно закінчилась. Оскільки, мовляв, досвід нашого століття переконливо довів, що таке звернення до метафізичного а ргіогі веде до катастрофічних «тоталітарних» суспільних наслідків, нам залишається лише визнати, що ми живемо у новій ері, позбавленій метафізичних певностей, ері випадковостей та припущень, та у «суспільстві ризику», яке трактує знання, думку, науку, політику як *фронеzis* (*phronesis*), як царину стратегічних суджень та діалогу, а не застосування фундаментальних когнітивних прозрінь [6]. На противагу такій постмодерній доксі, Бадью намагається обґрунтувати повернення до політики (універсальної!) Істини в умовах сучасної глобальної випадковості.

Таким чином він вважає, що це реабілітувало б в сьогоднішніх умовах множинності та випадковості не лише саму філософію, освітній і просвітницький проект, а й справді метафізичний вимір: нескінченна Істина, як освіта й просвітництво філософії (перш за все – соціальної та освітянської) є «вічною» та мета-відносною стосовно темпорального процесу Буття; це спалах Іншого Виміру, який переступає межі позитивності Буття. Кожна Істина-Подія приводить до своєрідного «Воскресіння», тобто, завдяки відданості їй та роботі любові заради неї, ми входимо в інший вимір, який неможливо звести до звичайного служіння *des biens* (благополуччю – безперешкодному плину справ у царині Буття [6,670]) – вимір Безсмертя, Життя не обтяженого смертю. Все ж, залишається проблема, як стало можливим те, що перший і досі найдоречніший опис операції відданості Істині-Події стосувався Істини-Події, яка була просто видимістю, а не справжньою Істиною.

Критичне мислення неможливо відділити від творчого. Як тільки-но ми починаємо аналізувати проблему, ми одразу будуємо гіпотези, шукаємо альтернативні способи розв'язання та ін. А все це є актами творчості.

Отже, точніше буде називати той тип мислення, про який йдеться, критичним творчим мисленням.

Ще більш об'єктивною, ефективною і практичною є **критична теорія навчання та освіти** [11;12], яка заснована на пріоритетах логічного, проблемного, критичного мислення, пошуку нестандартних відповідей та дослідницької діяльності тих, хто навчається, які сприяють розвитку творчості, самостійності, професіоналізму і відповідальності – особистісних якостей, таких необхідних у сучасних соціокультурних умовах. У критичній соціальній філософії освіти, теорії знання засвоюються цілеспрямовано і систематично, коли вони викладаються цілісно (від цілого до частин). І «цілісності», які ми вивчаємо, пов'язані з іншими цілісностями, так само, як і їх частини (елементи) пов'язані між собою. Дане положення дозволяє зрозуміти, що ми не зможемо свідомо досягнути глибоких знань в якійсь галузі, поки не дізнаємося, як вона пов'язана з якоюсь іншою областю знань, як вони разом з іншими галузями знань сприяють нашому розвитку і вдосконаленню. Дидактична теорія стверджує, що люди можуть отримати достатні знання, не захоплюючись ними і не цінуючи їх. Отже, така освіта суттєво не змінює цінностей учнів. Згідно критичній теорії, люди отримують необхідні і справжні знання тоді, коли вони їх цікавлять, захоплюють, і коли ці знання цінуються ними. Всі інші знання поверхові й неістотні. Така освіта, яка заснована на критичній теорії, змінює цінності, мотивацію учнів і перетворює їх у вічних учнів, які постійно займаються самоосвітою і самовдосконаленням, в розумних і освічених людей, здатних бути успішними і ефективними в сучасному світі.

Роль критичного мислення і відповідного йому типу освіти полягає у тому, щоб протистояти вірі, яка не піддається поясненню. Цей вид мислення проявляється у двох напрямках: 1) орієнтація на пошук правди; 2) розуміння різноманітності. Віра в абсолютизм і в ідеї, що не піддаються поясненню, є негативними показниками критичного мислення. Критичне мислення також включає у себе оцінку самого розумового процесу – перебігу розмірковувань, що привели нас до висновків, або тих чинників, які ми врахували під час прийняття рішення.

Підкреслимо, що критична філософія і критичне мислення означають не вульгарну негативність суджень або критику, а зважений розгляд різноманітних підходів до проблеми, щоб приймати обґрунтовані судження та рішення щодо неї. Критично мисляча людина нічого не сприймає на віру. Отже, вона має здібність і устремління оцінювати різні твердження та робити об'єктивні судження на основі добре обґрунтованих доказів. Мета критичного мислення полягає у встановленні об'єктивної істини.

Значний науковий інтерес при вивченні проблем глобалізації мають системні дослідження з інтегрованого концептологічного соціально-філо-

софського й управлінського досвіду комплексного інституційного реформування суспільства, систем менеджменту, форм освіти в контексті світових глобалізаційних процесів, результати яких викладені в інтегративних концептологічних дослідженнях українського вченого – В.В. Зінченка в дослідженнях з соціальної філософії освіти і соціальної філософії менеджменту в інституційному вимірі глобального розвитку.

Зазначаючи, насамперед, що найбільш виразною ознакою прийдешньої епохи є стрімке наростання процесів світової глобалізації, В.В. Зінченко водночас стверджує, що поки не досягнуто глибокого розуміння сутності явища «глобалізація», повного усвідомлення позитивних і негативних його рис [4,3]. Зближуючи до деякої міри поняття *інтеграції*, яка для В.В. Зінченка процес як економічний, так і політичний, і глобалізації, що, на його думку, є зростаючою взаємозалежністю населення Землі, процес якої об'єднує не лише економіку, а й культуру, інформаційну сферу, технології та управління, він зазначив, що «глобалізація призводить до нового цікавого явища, яке можна визначити **як віртуальне звуження світової цивілізації**» [5,4].

При цьому в науці та освіті відбувається глобалізація дослідницької і навчальної діяльності за рахунок формування нових дослідницьких мереж і систем дистанційного навчання, що дозволяє окремим ученим чи науковим колективам ставати членами глобального дослідницького простору [5,4-5]. В цих умовах, на думку В.В. Зінченка, людина повинна бути активним агентом громадянсько-інституційного, управлінського, виховного і навчального процесу пошуку й накопичення соціальних і фахових наробок, суспільно-моральних цінностей та власного знання.

Базуючись на цьому, В.В. Зінченко зазначив, що: 1) моделі менеджменту, соціальної філософії виховання та освіти, втілення програми суспільного розвитку і навчання покликані навчити людей провадити самостійне і оригінальне дослідження себе, соціуму та системи знань; 2) інститути освіти і виховання, у свою чергу покликані створити відповідним чином структурованими інтегративне громадянське, цілісне, освітньо-виховне і наукове середовище при підкресленні того, що *будь-яка громадянська інституційна, освітньо-виховна модель, як і наукове дослідження є за визначенням міжнародними в умовах сучасної глобалізованої суспільної системи*; 3) держава має відповідати за інституційне формування громадянського суспільства, індивідуально-суспільний розвиток і навчально-виховну підготовку.

Тому автор прагнув концептуалізувати, теоретично обґрунтувати і проаналізувати сучасні теоретико-прикладні моделі *нової «інтегративної глобальної парадигми соціальної філософії менеджменту, суспільного виховання й освіти*» [5,8-13].

Оцінюючи основні тенденції глобалізації соціуму, В.В. Зінченко вказує, що глобалізація розгортається на мікро- і макроекономічному рівнях. Головною особливістю глобалізації на мікроекономічному рівні, на його думку, є загальна стратегічна орієнтація компаній на ринки збуту у всьому світі, джерела постачання і розміщення виробництва у різних країнах.

На макрорівні відображаються наслідки цих процесів при скороченні чи усуненні обмеження на шляху міжнародної торгівлі, іноземних інвестицій, фінансових операцій [5,16-17].

У цілому глобалізація, за оцінкою даного дослідника, «являє собою об'єктивне невідворотне явище сучасності, яке можна уповільнити засобами економічної політики (що і відбувається у ряді випадків), але не можна зупинити або «відмінити», оскільки це імперативна вимога сучасного суспільства та науково-технічного прогресу» [5,18].

В історичному аспекті В.В. Зінченко виділяє три типи глобалізації: 1) фінансова глобалізація античних часів, коли Олександр Македонський сконцентрував під своєю владою практично все золото та срібло (приблизно 8840 т). Після його смерті ці скарби розійшлися по античному світу, викликавши першу у світі інфляцію в країнах Середземномор'я, що вчений називає *фінансовим глобалізмом*. При цьому згаданий тип глобалізації мав локальний характер; 2) колоніальна глобалізація як наслідок географічних відкриттів з наявністю взаємозалежності – політичної, слабшою від сильнішого, периферії від центру, колонії від метрополії; 3) структурна глобалізація – середина XIX ст. – 80-і роки XX ст.; 4) послідовна форма глобалізації, яка спостерігається нині і розвивається в умовах єдиного ринкового характеру світового господарства, що являє собою важливу ознаку постіндустріальної цивілізації.

Разом із тим, В.В.Зінченко надає ще одну трансформовану періодизацію глобалізації: **внутрішньодержавну/мікро-** (в рамках імперії), **міждержавну/ мезо** – (колонії-метрополії), **міжрегіональну/макрорівень** (промислово розвинуті держави-регіони) і вищу **«макро з макро» – мега-рівень** [4,19-22].

Сучасна глобалізація, за його оцінкою, визначається економічною взаємозалежністю – посиленням відкритості національних ринків, поглибленням міжнародного поділу праці і кооперації праці; інформаційною глобалізацією; взаємозалежністю, що пов'язана з проблемами загальнопланетарної безпеки – екологія, ядерна енергетика, ядерна зброя і т. ін. [5,22]

Оцінка процесів глобалізації в історичному аспекті дозволила В.В. Зінченку на основі синтезно-порівняльного аналізу виокремити низку відмінностей сучасної глобалізації порівняно з тим, що відбулося в минулому:

1. на початку XX ст. велика частина світу не брала участі в глобальній економіці;

2. у XIX ст. глобалізація була викликана скороченням транспортних витрат. Зараз вона зумовлена зниженнями вартості засобів зв'язку, зменшивши необхідність фізичних контактів між виробниками і споживачами;
3. хоча чистий оборот світового капіталу може бути меншим, ніж минулому, валові міжнародні фінансові потоки стали набагато більшими. При цьому, на думку В.В. Зінченка, *насправді глобальною економіка є лише для капіталу*;
4. науково-технічна революція і становлення «інформаційного суспільства»;
5. глобалізація супроводжується регіоналізацією економічної діяльності.

Світ у цілому, згідно з даним поглядом, швидше рухається до своєрідного «*нового регіоналізму*», коли один з «нових регіонів» набуває транснаціонального характеру, поширюючи свій вплив на всю планету.

Разом із тим, окрім певних реалій глобалізації, у світі співіснують не менш реальні тенденції регіоналізації, дисоціації і навіть асоціалізації [5,29-31].

Тобто фактично йдеться щодо явища *деглобалізації*, яка має, за оцінкою В.В.Зінченка, низку ключових напрямів:

- *Виробництво для внутрішнього ринку* знову повинно стати головною складовою економічного життя.
- *Принцип делегування повноважень на нижчий рівень виконавчої влади* повинен бути утверджений в економічному житті завдяки організації виробництва товарів на рівні місцевих громад і на загальнонаціональному рівні.
- *Торгова політика* повинна бути спрямована на захист місцевої економіки від руйнування під тиском продукції ТНК. Зауважимо, що фактично ці три пункти спрямовані на ізоляцію країни від глобалізованого світу.
- *Промислова політика* повинна використовуватися для поживлення і посилення промислового виробництва.
- *Заходи (введення яких постійно відкладається), спрямовані на скорочення розриву між доходами і перерозподіл землі* (включаючи проведення земельної реформи в містах) призведуть до створення живого внутрішнього ринку.
- *Необхідно перестати сприймати економічне зростання як фетиш*, зосереджуючи зусилля на підвищення якості життя, збільшення соціальної рівності.
- *Необхідно заохочувати розвиток і поширення екологічно чистих технологій.*

- *Потрібно закінчити з практикою, коли стратегічні економічні рішення ухвалюються технократами або віддаються на сваволю ринкової стихії.*
- *Структури громадського суспільства повинні уважно стежити за діями держави і приватних корпорацій з інституціоналізацією цього процесу.*
- *Змішана економіка повинна ґрунтуватися на різних фермах власності – муніципальної, суспільної, кооперативної, приватної і державної з виключенням з неї ТНК.*
- *Централізовані структури, які діють на глобальну рівні – МВФ і СБ слід замінити регіональними інститутами, заснованими не на ідеї вільної торгівлі і необмеженого переміщення капіталу, а на принципах кооперації і співпраці, які виходять за межі логіки капіталізму.*

Фактично В.В. Зінченко цими ключовими напрямками запропонував систему перебудови світової економіки, дотримуючись деякою мірою поглядів альтер-глобалістів. У цілому, на думку В.В. Зінченка, глобалізація – це якісно нове явище на нинішньому етапі розвитку людства, яке пов'язане, з одного боку, з колосальним накопиченням капіталу окремими компаніями та країнами з переростанням капіталу в транснаціональний при його домінуванні над економіками багатьох країн та їх політичними можливостями, а з іншого, створення світовою матеріальною культурою нових технологій, продуктів споживання і послуг стає глобально затребуваним [4,38].

Фінансовий капітал з його дикими спекуляціями, відокремленими від реальності матеріальної праці, цей стандартний *bete noire* (*предмет ненависті*) мільйонів знедолених, прославляється апологетами ноліберальної глобалізації як зародок майбутнього, найбільш динамічний та номадичний аспект капіталізму. Організаційні форми сучасного капіталізму – децентралізація прийняття рішень, радикальна мобільність та гнучкість, взаємодія численних агентів – сприймаються як такі, що вказують на прийдешнє панування множини. Виглядає на те, немов усе вже дано тут, в «постмодерному» капіталізмі, або, висловлюючись «гегельянщиною», для переходу від В-собі до Для-себе – потрібний лише акт суто формального перетворення, схожий на той, який Гегель розвинув стосовно боротьби між Просвітництвом та Вірою, де він описує, як «мовчазне, невпинне ткання Духу» проникає в усі шляхетні частини і незабаром отримує повний контроль над усіма життєвоважливими моментами та членами несвідомого ідола, якщо інфекція проникла в усі органи духовного життя.

Тут наявна навіть модна паралель з новим когнітивістським поняттям людської психіки: схожим способом деякі дослідники діяльності мозку навчають нас, що в мозку не існує якоїсь центральної особистості, що наші

рішення виникають як результат взаємодії міриад локальних агентів, що наше психічне життя є «автопоетичним» процесом, без будь-якого накинутого централізуючого чинника (модель, яка, між іншим, явно базується на паралелі з сучасним «децентралізованим» капіталізмом)[14,241]. Отже нове суспільство множини, що управляє сама собою, буде чимось на зразок сучасного когнітивістського поняття його як міриад взаємодіючих агентів, позбавлених центральної особистості, яка приймає всі рішення.

Однак у цьому випадку не враховується те, що капіталістичний нестримний розвиток та революціонування своїх власних матеріальних умов, його необмеженої спіралі продуктивності є, в кінці кінців, нічим іншим як відчайдушною втечею, аби уникнути власної виснажливої внутрішньої суперечності. Ця внутрішня перешкода/антагонізм як «умова неможливості» повного розгортання продуктивних сил є водночас його «умовою можливості»: якщо ми знищимо цю перешкоду, внутрішню суперечність капіталізму, ми отримаємо не повністю вивільнений стимул до продуктивності, яку нарешті звільнили від її обмежень, а навпаки, втратимо саму продуктивність, яку, як видавалося, спричиняв і одночасно нищив капіталізм. – якщо ми усунемо перешкоду, змарнується сам потенціал, якому ця перешкода не дозволяла вповні здійснитися. Це є капіталістичною внутрішньою трансгресією в найчистішій формі, строго ідеологічною фантазією про можливість зберегти наростання продуктивності, спричиненої капіталізмом, водночас позбуваючись «перешкод» та антагонізмів, які були – як демонструє сумний досвід «реально існуючого капіталізму» – єдиною можливою структурою ефективного матеріального існування для суспільства перманентної самозростаючої продуктивності.

Оскільки серед низки явищ суспільного розвитку найважливішою, на нашу думку, складовою глобальних процесів є освіта, то В.В. Зінченко детально розкрив світовий досвід якісного розвитку *інтегративної системи освіти і підготовки науково-дослідних кадрів*. Зокрема для України він виокремив найсуттєвіші проблеми, що вимагають загальнодержавного підходу до її розвитку:

- Визначення стратегії і пріоритетів у підготовці фахівців відповідно до глобальних, соціально-економічних, демографічних та інших процесів;
- Розвиток збагачення національної освіти в контексті загальноєвропейських, світових освітніх процесів;
- Впровадження нових, інноваційних, прогресивних форм організації навчально-виховного процесу з урахуванням новітніх інформаційних та інших технологій;
- Напрацювання досвіду організації підготовки фахівців за різними програмами дистанційної, заочної та інших форм освіти;

- Удосконалення методичного, організаційно-технічного забезпечення навчального процесу;
- Зміна парадигми підготовки сучасних педагогів, викладачів відповідно до завдань та основних особливостей розвитку освіти;
- Впровадження нових форм підвищення кваліфікації сучасних керівників, спеціалістів народного господарства тощо.
- Загалом, за його оцінкою, для України стратегічно в плані розвитку освіти постають два головних питання:
- Максимальне розширення доступу до освіти, зокрема вищої.
- Вдосконалення навчального процесу у відповідності як із вітчизняним, так і прогресивним зарубіжним досвідом.

У цілому В.В. Зінченко на основі аналізу світового досвіду дійшов висновку, що «стратегія підготовки науково-дослідних кадрів у сфері вищої освіти є однією з ключових у галузі соціального управління і філософії суспільного розвитку. Бо від того *що* саме ми розуміємо під наукою або яка з парадигм освіти є домінантною на певному історичному етапі, в значній мірі залежить спосіб організації і функціонування спільного в сучасному і майбутньому» [5,134-135].

Цікавою є оцінка В.В. Зінченком розмежування понять «інтернаціоналізація» і «глобалізація» щодо вищої школи. Першу він розглядає як вільний академічний обмін викладачами і студентами між вузами різних країн, створення єдиних спеціальних навчальних програм, а другу – як універсальнізацію навчального планування, що здійснюється за рахунок попиту певного типу фахівців на глобальних ринках праці. При цьому інтернаціоналізація в галузі вищої освіти веде до інтеграції окремих вузів і освітніх систем, а глобалізація – до їхньої конкуренції. Разом із тим, В.В. Зінченко прогнозує, що «реакція освіти на глобалізацію полягатиме в зміцненні інтегральної особистості за збереження й розвитку її особливостей і конкурентоспроможності, а також в орієнтації на сучасну економіку. Нові кваліфікації і технології за збереження традиційних і створення сучасних національних особливостей [5,139-140].

Автор також зазначив, що культурна глобалізація вищої освіти є нерівномірним, суперечливим і складним явищем, що веде до якісно нового утворення – «космополітичного» університету, побудованого на культурних цінностях західного світу. При цьому для України, яка, за оцінкою В.В. Зінченка, не вписується у модель західноєвропейської цивілізації, культурна глобалізація вищої школи матиме, ймовірно, такі наслідки:

- популяризація глобальних мультикультурних цінностей;
- посилення світового домінування євроатлантичної культури;
- поява зарубіжних провайдерів на території національних держав;
- втрата національної культури та ідентичності [5,144].

Торкаючись процесу *інституціоналізації філософії освіти* В.В. Зінченко, оцінюючи сучасний стан соціальної філософії, зазначив, що «ми маємо справу не з визначеною наукою чи сферою діяльності, а з більшими визначеною сукупністю понять, яка змінює свою позицію у філософії і культурі, що утворює по суті нову стилістику в філософському осмисленні соціального буття» [5,146].

На основі аналізу підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників філософських проблем освіти. В.В. Зінченко розробив класифікацію цих підходів, згідно з якими філософія освіти – це:

- Сфера філософського знання, що використовує філософські підходи та ідеї для аналізу ролі та основних закономірностей розвитку освіти;
- Матриця відтворення суспільства (соціальності, соціальної структури, систем соціальної взаємодії, соціально успадкованих кодів поведінки і т. ін.);
- Філософська метафізика як значно ширша галузь філософського знання порівняно з соціальною філософією і філософською антропологією;
- Позитивістське розуміння ролі філософії освіти як прикладного знання [5,148-149]. При цьому, на його думку, якщо **«соціальність, втілена в соціальних зв'язках і структурах, то соціальна філософія виявляє соціально-історичні визначення людського буття і філософія освіти в її рамках виявляє один із модулів і механізмів відтворення буття»** [5,152-153].

Більше того, В.В. Зінченко вважає, що при посиленні тенденції до проблемного, а не суперечливого розвитку соціально-гуманітарного знання, міждисциплінарний характер досліджень у галузі освіти, зумовлений багатоаспектністю та багатоплановістю освітнього процесу, призведе до становлення *полідисциплінарної теорії освіти – ед'юкології* [5,153-154], а передумовами суспільнознавчої теорії освіти вже сьогодні є:

- розширення поля гуманітарних проблем, які поступово відтісняють традиційну сциєнтистську орієнтацію педагогіки, психології та інших наук про освіту;

- бурхливий розвиток філософії освіти як метамови і загальної методологічної основи в сфері освіти;

- тенденція до доповнення методів кількісного аналізу, а також експериментально-лабораторних методів методами якісного аналізу, нормативу, синтезом наукового пояснення і розуміння;

- наявність єдиного об'єкта, єдиного поля проблем і завдань дослідження та ін. [5,154-155]

Оскільки філософія освіти нерозривно пов'язана з усвідомленням і розумінням місця людини у світі, то тенденції розвитку сучасного людинознавства відбуваються на зміні педагогіки, як науки в цілому, звідки В.В.Зінченко виокремив ці загальноосвітні тенденції таким чином:

- *Поява нового мислення, усвідомлення нової ролі і місця людини в світі*, коли головним багатством будь-якої країни є людина, а головним засобом зростання могутності добробуту є підвищення рівня утворення населення, розвиток творчих здібностей окремої людини;
- *Інтенсивний розвиток наук про людину* при змінах наших уявлень щодо ресурсних, прихованих, потенційних можливостей людини і, відповідно, про цілі, зміст і засоби виховання й освіти людини;
- *Зміна соціально-політичної ситуації у світі*, пов'язаної з розвитком комунікацій і процесів світової інтеграції;
- *Зміна соціально-політичних умов життя людини* при переході на якісно новий рівень життя, пов'язаний з вивільненням людини від важкої фізичної праці й водночас заміщенням процесу комунікації «людина–людина» на рівень «людина–техніка» (телевізор, комп'ютер, телефон);
- *Зміна фенотипу людини*, пов'язана з акселерацією і відповідною зміною сексуальних норм;
- *Терпиміше відношення (толерантність) до прояву неординарності думок, у поведінці і зовнішньому вигляді окремих людей* при плюрастичному ухваленні різних точок зору в сфері політики, ідеології, релігії, норм патології в психіатрії, поведінкових реакцій, зовнішнього вигляду та ін.;
- *Лавиноподібне наростання інформації і зміна засобів комунікації*, внаслідок чого сьогоденний час визначається як час інформаційного буму, інформаційного вибуху, коли інформація старіє, не встигаючи дійти до свого споживача;
- *Необхідність постійно доучуватися, перенавчатися, змінювати своє життя*, коли сьогодні окремішій людині доводиться кілька разів змінювати спеціалізацію і навіть професію впродовж свого життя;
- *Зростання освітнього рівня населення і освітнього цензу* як в розвинутих країнах, так і країнах, що розвиваються [5,169-175].

Цю тезу дослідника можливо підтвердити даними ООН, згідно з якими, якщо рівень письменності дорослого населення (15 років і більше) у 1997 році в світі становив 78 %, то у 2007 році він зріс до 83,9 %, а наприклад у країнах Африки, що розташовані нижче пустелі Сахари, відповідно 58,5 і 62,9 % [2,2].

У цілому В.В. Зінченко під *філософією освіти* розуміє «галузь науково-го знання, яка займається розробкою метапедагогічних проблем виховання в контексті філософського осмислення і розуміння сутності, природи і сенсу людського існування» [5,178], а в основу нової філософії освіти ХХІ ст., на його думку, може бути покладена ідея **синергетико-комунікативно-діалогічної освіти**, що поєднує три поняття – самоорганізація, діалог, комунікація [5, 232].

Водночас, відбувається трансформація філософії освіти у *філософію управління знаннями*, яка є новим виміром, інструментом створення теоретичного і прагматичного клімату для перетворення суспільства в суспільство знання, а проблемне поле філософії і менеджменту освіти розвивається у межах сучасних умовах дослідження в галузі глобалістики, геополітики і геоeкономіки.

Деякі сучасні дослідники обрали для нинішньої глобальної системи назву **«Імперія»** [9] – вибір цього терміну пов'язаний з прагненням відокремити його головні характеристики від того, що визначає класичну сутність **«імперіалізму»**. Згідно цьому баченню, транснаціоналізація знищила імперіалізм і супутні йому конфлікти, замінивши його системою, в якій центр знаходиться «ніде і скрізь» одночасно. Якщо узагальнити нарис припущень, які сформульовані з цього питання, побачимо, що у минулому *імперіалізм* являв собою постійний конфлікт між різними імперіалістичними державами. Зараз зростаюча централізація олігополістичного капіталу призвела до становлення **«колективного» імперіалізму тріади** (США, Європа і Японія – ці складові є плінними і можуть змінюватися, не змінюючи сутності системи) – **постімперіалізму**. З цієї точки зору, пануючі сектори капіталу мають загальні інтереси по управлінню своїми прибутками в новій імперіалістичній системі. Але об'єднане політичне управління цієї системи протирічить множинності держав. Суперечності всередині тріади пов'язані не з відмінністю інтересів пануючих олігополістичних капіталів, але з відмінністю інтересів, які представляються державами. Підсумувати цю суперечність можливо так: економіка об'єднує партнерів по економічній системі, політика розділяє держави.

Лише сьогодні, коли «нематеріальна праця» відіграє домінуючу роль, глобальна революційна зміна стає «об'єктивно можливою». Ця нематеріальна праця поділяється на дві групи: інтелектуальна (символічна) праця (виробництво ідей, кодів, текстів, програм, цифр: райтери, програмісти тощо) та афективна праця (ті, хто має справу з тілесними афектами: від лікарів до доглядальниць за дітьми і стюардес). Сьогодні нематеріальна праця є «гегемонічною» у тому ж самому сенсі, в якому Маркс стверджував, що в капіталізмі ХХ століття важке промислове виробництво є гегемонічним як специфічний колір, що задає свій відтінок усій тотальності – не

кількісно, а відіграючи головну, емблематичну структурну роль: «Множина виробляє зовсім не товари та послуги; множина також і, що найважливіше, виробляє взаємодію, зв'язки, форми життя та суспільні відносини» [9,46]. Таким чином виникає нова широка царина «спільного»: спільне знання, спільні форми взаємодії та зв'язків і т. д., яких неможливо далі стримувати формою приватної власності. Однак це, замість становити смертельну загрозу демократії (як нас запевняють консервативні критики культури), дає унікальний шанс «абсолютній демократії». Чому? У нематеріальному виробництві продуктами є не матеріальні об'єкти, а самі суспільні (міжособистісні) відносини – коротко мовлячи, нематеріальне виробництво є безпосередньо біополітичним, виробництвом суспільного життя. Ще Маркс наголошував на тому, що матеріальне виробництво є завжди також (від)творенням суспільних відносин, в яких воно відбувається; у сучасному капіталізмі, однак, виробництво суспільних відносин є остаточним завершенням/метою виробництва: «Такі нові форми праці ... надають нові можливості для економічного самоуправління, оскільки механізми кооперації, необхідні для виробництва, містяться у самій праці» [9, 37].

Робиться ставка на те, що це безпосередньо соціалізоване, нематеріальне виробництво не лише робить власників дедалі більш зайвими (кому вони потрібні, якщо виробництво є безпосередньо соціальним, як формально, так і щодо свого змісту?); виробники також перебирають контроль над управлінням суспільним простором, оскільки суспільні відносини і політика є самим матеріалом їхньої праці: економічне виробництво безпосередньо стає політичним виробництвом, виробництвом самого суспільства. Таким чином відкривається шлях до «абсолютної демократії», до того, щоб виробники прямо управляли своїми суспільними відносинами, без жодного звернення до демократичного представництва.

Втім, така візія викликає цілу низку конкретних запитань. Чи справді можемо ми трактувати цей рух до гегемонічної ролі нематеріальної праці як рух від виробництва до зв'язків, до суспільної взаємодії (в Арістотелевих термінах, від *techne* як *poiesis* до *praxis*: як подолання арендтіанського розрізнення між виробництвом та *vis activa*, або габермасівського розрізнення між інструментальним та комунікативним розумом)? Як така «політизація» виробництва, де виробництво безпосередньо продукує (нові) суспільні відносини, впливає на саме поняття політики? Чи є таке «адміністрування людей» (підпорядковане логіці прибутку) все ще політикою, а чи найрадикальнішим жестом деполітизації, вступом у «пост-політику»? І, останнє, але чи не найважливіше, чи не є демократія за необхідності, що випливає з самого цього поняття, не-абсолютною?[14, 258].

Демократія є «єдиною відповіддю на складні питання сьогодення, єдиним виходом зі стану перманентного конфлікту і війни» [9,12]. Демократія

не лише вписана в наявні антагонізми як іманентний *telos* їхнього розв'язання; більш того, сьогодні, з виникненням множини у серцевині капіталізму демократія вперше стає справді можливою. До цього часу демократія стримувалась формою *Однини* (суверенної державної влади); «абсолютна демократія» («правління кожного кожним, демократія без уточнень, без «якщо» та «але») [9, 24] стає можливою лише тоді, коли «множина набуває здатності керувати сама собою» [9,15].

Оцінка неоліберальної моделі глобального розвитку фактично привела В.В.Зінченка до винаходу двох законів, які в нашому формулюванні такі: **Закон прискорення модернізації комунікативних технологій і Закон витіснення попиту на традиційну академічну освіту попитом на прикладні спеціальності** [5, 437-438].

Розглядаючи процеси комерціалізації освіти, український науковець зазначає, що при цьому спостерігається прояв ринкового підходу до бюджетного фінансування освіти, тобто його скорочення, яке посилює комерціалізацію університетів, що в кінцевому результаті може довести суспільство до **інтелектуальної деградації**, а внаслідок нинішньої неоліберальної реформи глобальної освіти коли *населення отримуватиме навички замість знань*, буде зведена до мінімуму здатність людей до самоорганізації, тобто **стане неможливим громадянське суспільство** [5, 448, 460, 465, 466].

За оцінкою вітчизняного представника сучасної наукової школи інтегративної парадигми глобалістики і соціальної філософії освіти В.В. Зінченка, сьогодні постало питання про існування людини, культури, цивілізації й тому потрібно знайти гармонію в суспільстві між природою і людиною, що означатиме подолання відчуження, диктату з боку зовнішніх сил, пригноблення, жорсткого ринково-індустріального поділу праці й соціальної несправедливості при заміні держави, бюрократії та ієрархії соціальною й особистісною автономією і самоврядуванням людей, їхньою асоціацією, а конкуренцію і взаємну боротьбу егоїстів – солідарною взаємодопомогою, добровільною координацією інтересів і потреб [4, 613].

Разом із тим, підкреслюючи, що вивченням процесів глобалізації активно займаються провідні дослідні центри світу, слід зазначити, що відповіді на всі запитання – попереду [5, 617].

Література:

1. Зинченко В.В. Идеологемы бессознательного. Социально-психологическое измерение индивидуальных, политических и экономических девиаций общественного развития//»Alma Mater» (Вестник высшей школы). – №7 2012. – 120 с.– С.6-11; Зинченко В.В. Инструменталистский прагматизм, общественное развитие и неопрагматическая модель социального менеджмента//Актуальные вопросы педагогики, психологии,со-

- циологии. – Выпуск 1. – Том 3. – Махачкала: ДГПУ, 2012.– 256 с. – С.8-15; Зинченко В.В. Институциональная социально-педагогическая модель образования как «общественного производства»: «технологии управления» мышлением и модификацией поведения // Управление инновационным образованием: В 3-х ч. Ч.1. – Екатеринбург: Урал. Гос.пед.ун-т, 2011. – 289 с. – С.14-25; Зинченко В.В. Маркетинг человеческого капитала в новой экономике и демократизация менеджмента // Вопросы структуризации экономики. – 2012. – №2. – С. 62-66; Зинченко В.В. Постиндустриализм и альтернативы глобального развития // Вестник Воронежского государственного университета. – №2 (4) 2010.– 190 с. – С.17-31; Зинченко В.В. Прагматизм, инструментализм психологии и неопрагматистская модель менеджмента // Известия Южного федерального университета. Педагогические науки. – №8. – 2011.– С.133-141; Зинченко В.В. Системные альтернативы общественного развития и модель институционального делиберативного самоуправления в социально-экономических трансформациях глобальной современности // Актуальные проблемы экономики, права, образования: история и современность. Часть II. – Екатеринбург: Изд-во УИЭУП, 2012. – 446 с. – С. 209-222; Зинченко В.В. Социальный и человеческий капитал в контексте глобальных общественных трансформаций и демократизации менеджмента // Социальный капитал современного общества. – СПб.: Скифия-Принт, 2012. – 406 с.– С.221-226; Зинченко В.В. Социально-психологическое измерение политических и экономических трансформаций общества // ПОЛИТЭКС.–Санкт-Петербургский государственный университет. – № 2. – 2010. – С. 242-253; Зинченко В.В. Сучасна криза експансії неолиберального імперіалізму і перспективи світової глобалізації // Моделі управління в ринковій економіці.– Донецьк: ДонНУ, 2010. – Вип.13.– 325 с. – С. 224-246; Sintschenko V. Ein Beitrag zur rekonstruktion des wissensgesellschaft // Vědecký průmysl evropskeho kontinentu. - 2011. – Díl 14. Filosofie. Politické vědy. Historie. Administrativa. – Praha: Publishing House «Education and Science» s.r.o., 2011. – 188 s. – S.52-61.
2. Доклад о развитии человека за 2009 год. – М. : Весь мир, 2009. – 217 с.
 3. Зинченко В.В. Громадянське суспільство: шляхи, форми та перспективи. – К.:КАРПУК, 2007.– 468 с.
 4. Зинченко В.В. Менеджмент. Системи управління в умовах інституційної глобалізації. – К.:Люксар, 2012. – 864 с.
 5. Зинченко В.В. Соціальна філософія менеджменту і освіти в інституційному вимірі глобального розвитку (інтегративна концептологія). – К.: Люксар, 2011. – 664 с.
 6. Badiou A. An Essential Philosophical Theses: «It is Right to Rebel against the Reactionaries» // Positions, 2005. winter 13:3. - P. 669-677.
 7. Badiou A. CIRCONSTANCES 4. – Paris:Nouvelles Editions Lignes, 2007.-195 p.
 8. Gorz A. Kritik der ökonomischen Vernunft. Sinnfragen am Ende der Arbeitsgesellschaft. - Hamburg: Rotbuch Verlag 2004. - 388 s.
 9. Hardt M. and Negri A. Multitude: War and Democracy in the Age of Empire. – New York: The Penguin Press, 2006. – 450 p.
 10. Lafontaine O. Keine Angst vor der Globalisierung: Wohlstand und Arbeit für alle.-Berlin/Bonn: J.H.W. Dietz Verlag, 2009. – 352 s.
 11. Kellner D. Critical Theory, Marxism, and Modernity. – Cambridge:University Press, 1989. – 288 p.
 12. Kellner D. Technological Revolution, Multiple Literacies, and the Restructuring of Education. – NY: Routledge,2002.– 240 p.

13. Lichtman R. The Production of Desire: The Integration of Psychoanalysis in to Marxist Theory. – New York: The Free Press, 2002. – 482 p.
14. Žižek S. Psychoanalysis and post-marxism. The Case of Alain Badiou// The South Atlantic Quaterly. – Durham, Spring, 2008. – Vol. 97, № 2. – P. 235-261.
15. Žižek S. The Ticklish Subject. – London: Verso, 2000. – 221 p.

Владимир Власов. Концепция социальной философии образования и генезис ее отечественной модели в системе современной глобалистики.

Рассмотрены вопросы теоретико-прикладной модели новой интегративной парадигмы глобалистики и социальной философии образования. Наиболее выразительным признаком грядущей эпохи является стремительное нарастание процессов мировой глобализации. Поэтому также подчеркивается, что любая гражданская институциональная, образовательно-воспитательная модель, как и научное исследование, является по определению международными в условиях современной глобализированной общественной системы. Вопросы, связанные с управлением образованием и общественным воспитанием в настоящее время находятся в центре внимания не только отечественной, но и мировой общественности. Одновременно эти модели и программы не должны быть оторваны ни от индивидуально-коллективной системы моральных и социальных ценностей, теоретико-прикладного обучения, ни от дальнейшего применения приобретенных ценностей, норм и навыков в повседневной жизни, науке или на производстве, в сфере всех социальных институтов. Социальная философия образования и воспитания является, в этом случае, с одной стороны, частью социально-философской и педагогической науки, а с другой – дает возможность понять скрытую сущность определенных решающих тенденций в социуме, образовании, воспитании и государству в глобальном контексте мировых общественных трансформаций, современной экономики и политики.

Ключевые слова: глобализация, философия, образование, менеджмент, цивилизация, глобализм, постимпериализм, культура транснационализация, информация, демократия.

Volodymyr Vlasov. The Concept of social philosophy of education and its model genesis in the modern system of global studies.

The problems of theoretical and applied models of the new integrative paradigm of globalism and social philosophy of education are discovered. The most expressive feature of the coming era is the rapid growth of the global processes of globalization. Therefore author emphasizes that any civilian institutional, educational, educational model, as research is international in the modern glo-

alized social system. The Issues related to educational management and public education are now in the center of attention, not only in our country but also the international community. At the same time, these models and programs should not be cut off from any individual-collective system of moral and social values, theoretical and applied training, not from further use of the acquired values, norms and habits in life, science, manufacturing, in all social institutions. The social philosophy of education and training is, in this case, on the one hand, the part of the socio-philosophical and pedagogical science, and on the other - makes a possibility to understand the hidden nature of certain critical trends in society, education, education and the state in the global context of the world of social transformations, today's economy and politics.

Keywords: *globalization, philosophy, education, management, civilization, globalism, postimperialism, Culture transnationalization, information democracy.*